

Οι επιρρεπείς σε ατυχήματα¹

Ενα ιστορικό

Σχολίο

Απο το "Ψυχολογία και κοσμολογία του βασανού":

Ενα ιστορικό²

[σ.83] Ο κ. Β.Μ., ένας άντρας 34 ετών, θα είχε γίνει ένας αβοηθητος αναπηρος, εαν ειχε παθει το σοβαροτερο απο τα ατυχηματα του πριν η χειρουργικη τεχνικη προχωρησει στις μεγαλες μεταμοσχευσεις οστων. [σ.84] Ανερρωσε απροσμενα γρηγορα απο αυτην τη γερη επεμβαση. Ομως μισο χρονο αργοτερα επεστρεψε στην ιδια χειρουργικη κλινικη, με ενα σπασμενο ποδι. Αφου ξεπερασε και αυτο το ατυχημα, ηδη μετα απο τρεις μηνες ακολουθησε ενα καταγμα της κλειδας. Εαν κανεις εκανε μια ανασκοπηση του ιστορικου του, θα απαριθμουσε πριν απο το καταστροφικο συμβαν, το οποιο ειχε κανει αναγκαια την μεταμοσχευση οστων, οχι λιγοτερα απο εξι σοβαρα ατυχηματα. Η ψυχαναλυση αυτου του αντρα, η οποια διηρκεσε κατι περισσοτερο απο τρια χρονια, κατεδειξε με καθε δυνατη σαφηνεια και τα εννεα του ατυχηματα ως συμβαντα τα οποια ανηκαν παντοτε σε μια τελειως ιδιαιτερη συνθηκη της ζωης του ασθενους, και σε μια το ιδιο χαρακτηριστικη πνευματικη του κατασταση. Η χαρακτηριστικη τους ομοιογενεια θα μπορεσει να φανει επαρκως, εαν και θα περιοριστουμε στην σκιαγραφηση των τριων

¹ Χειμωνας 1998

² Praxis der Psychosomatik, Bern 1978, σ.83κ.ε.

τελευταίων ατυχημάτων.

Ο κύριος Β.Μ. ήταν ένας άντρας ο οποίος ήδη είχε αλλάξει τέσσερις φορές το επάγγελμα του και τρεις φορές τη γυναίκα του. Εντωμεταξύ είχε γίνει πατέρας τεσσάρων παιδιών, όμως πρόσφατα είχε ερωτευτεί έντονα μια εικοσαχρονη κοπέλλα. Αυτή η σχέση εξελίχθηκε ταχύτατα σε ένα είδος αμοιβαίας υποταγής. Κανένας τους δεν πίστευε ότι θα μπορούσε ποτέ να είναι δίχως τον άλλον. Γι' αυτόν το λόγο ο ασθενής περιερχόταν σε μια ολο και μεγαλύτερη ένταση. Τεταμένη έγινε η σχέση του με την γυναίκα του, στο επακρό τεταμένη και η σχέση του με την συνειδηση του, και ολο και περισσότερες γίνονταν οι εντάσεις με τη φίλη του, η οποία τον ήθελε ολοκληρωτικά για τον εαυτό της. Από το μέχρι τώρα στίλ της ζωής του, κανείς θα περίμενε ότι, για να αποφύγει αυτές τις συγκρούσεις, θα την κοπανούσε για την Αμερική από τη μια μεριά στην άλλη. Όμως λόγω των προσωπικών του δυσκολιών είχε τόσο παραμελήσει την επιχείρησή του, ώστε τα χρηματικά μέσα που διαθέτε δεν του επέτρεψαν αυτήν τη διεξόδο. Όταν η απίθανη κατάσταση, στην οποία βρίσκονταν, ήταν πλέον πραγματικά εκρηκτική, ένα βράδυ χτύπησε το κουδούνι της εξώπορτας, και αυτός κατέβηκε τη σκάλα με κανονικό ρυθμό για να την ανοίξει. Σε ένα από τα πρώτα σκαλιά γλίστρησε, [σ.85] όμως προσπάθησε να πιαστεί με το δεξί χέρι από την κουπάστη. Τότε κολλήσε σε μια τόσο ατυχή περιστροφική κίνηση, που όχι μόνον έπαθε εξάρθρωση του δεξιού ώμου, αλλά επιπλέον έσπασε ένα τμήμα της περιφέρειας της αρθρικής κοιλότητας και την κεφαλή του βραχιονίου οστού. Παντως το μεγάλο διάστημα που πέρασε κλινικής μετά το ατύχημα, τον λυτρώσε από τη φίλη του. Έδωσε χρόνο στην κοπέλλα να βρει έναν άλλο, καταλληλότερο φίλο. Ο ασθενής τα έβαλε προπάντων με τη γυναίκα του, την κατηγορήσε ότι δεν του έδειξε αρκετή κατανόηση, ότι έβαλε στη φίλη του παρα πολλά εμπόδια και ότι τελικά εκεί οφείλονταν η καταστροφή της φιλίας. Έφτασε σε μια τέτοια απορριψη εναντίον της γυναίκας του, που έκανε αίτηση διαζυγίου προτού καλά καλά αναρρώσει από το ατύχημα. Όμως η γυναίκα του, λόγω των παιδιών, ούτε στιγμή δε σκεφτηκε να ενδώσει στο διαζύγιο. Δεν τον βοήθησαν ούτε εκρηξείς ούτε εξαναγκασμοί· η σύζυγος παρέμενε ακλονήτη. Ο ίδιος ο ασθενής ανέφερε

οτι εκεινο τον καιρο συνεχως εβραζε απο λυσσα, και οτι ευχαριστως θα εδινε και τα τελευταια του χρηματα για να βγαλει την γυναικα του απο τη μεση. Τελικα, οταν καταλαβε πως το διαζυγιο ηταν αδυνατο, εκανε μια προσπαθεια να επανασυνδεθει με την οικογενεια του. Σε ενα πρωτο βημα, πηρε μια Κυριακη τα παιδια του για εναν περιπατο. Ομως η διαθεση του χειροτερευε απο ωρα σε ωρα. Συγκρατημενη λυσσα και καταθλιψεις διαδεχονταν η μια την αλλη. Παρολαυτα υποχωρησε στα παρακαλια των παιδιων, και ανεβηκε μαζυ τους στη σκοπια ενος κοντινου βουνου. Αλλα ηδη σε ενα απο τα χαμηλοτερα σκαλια γλιστρησε κι εσπασε ενα ποδι. Κατα τη διαρκεια αυτης της παραμονης στο κρεββατι, ο συνεταιρος του τον γελασε αρκετες φορες, και μαλιστα τον εξαπατησε σε μια σημαντικη εμπορικη συναλλαγη. Ετσι, οταν μετα απο δυο μηνες το κρεββατι τον παρεδωσε και παλι στην ελευθερια, επεστρεψε στην δουλεια του με πολυ αναμικτα συναισθηματα. Ο συνεταιρος του, ο οποιος καποτε ηταν ο καλυτερος φιλος του, τωρα ειχε γινει ενας κακοβουλος εχθρος. Αυτο δεν μπορουσε να συνεχιστει ετσι. Το μονο καλο ηταν [σ.86] οτι στο σπιτι η γυναικα του πηρε το μερος του τελειως, και ξαφνικα του φαινοταν πολυ νοστιμη. Μερонуχτα το στριφογυριζε στο μυαλο του, πως να χωρισει απο αυτον τον συνεταιρο οριστικα. Αυτο που ηθελε, ηταν να του δωσει ποδι αμεσως. Ομως η επιχειρηματικη σχεση ηταν τοσο περιπλοκη, που ενας χωρισμος ηταν πρακτικα ανεφαρμοστος. Σ' αυτην την στο επακρο τεταμενη κατασταση, ο κυριος Β.Μ., ενα πρωι, περιπου τρεις μηνες απο την επιστροφη του στην εργασία του, βγηκε απο το σπιτι οπως συνηθως για το γραφειο του. Βυθισμενος οπως ηταν σε σκεψεις, νομισε πως ηδη ειχε φτασει στο ισογειο. Στην πραγματικοτητα βρισκονταν ακομη στο πλατυσκαλο του πρωτου οροφου. Ετσι συνεβη να μην προσεξει τα επομενα βηματα, γκρεμιστηκε με το κεφαλι στις σκαλες κι εσπασε την κλειδα.

Το οτι λοιπον οι επιρρεπεις στα ατυχηματα ανθρωποι ζουν σε μιαν υπερμετρα τεταμενη σχεση με τον κοσμο τους, και επιπλεον τεινουν σε εναν ιδιαιτερα μεγαλο βαθμο να αποκοβονται παρορμητικα απο τις σχεσεις και τους δεσμους τους με τους ανθρωπους,

αυτοι οι δυο³ ανθρωποι το πιστοποιουν εκ νεου. Ομως ποτε συμβαινουν στους επιρρεπεις στα ατυχηματα οι τόσο συχνες θλασεις και τα καταγματα; Και σ αυτο οι δυο ασθενεις μας δινουν την για ολους τους ομοιοπαθεις τους τόσο χαρακτηριστικη απαντηση. *Παντοτε παθαινουν το ατυχημα οταν εχουν και παλι περιελθει σε μια βαρια συγκρουσιακη κατασταση, ομως δε βλεπουν κανενανδρομο να τη διευθετησουν με μια παρορμητικη διασπαση των συγκρουσιακα τεταμενων ανθρωπινων σχεσεων, η με μια διαφυγη απο μια υπερβολικα τεταμενη κοινωνικη κατασταση.* Τότε δεν τους μνει τιποτε αλλο παρα να εκφερουν, μεσα στη σφαιρα πλεον της δικης τους σωματικότητας, την βιαη, εκρηκτικη συμπεριφορα τους με την βοηθεια των λεγομενων ασυνειδητων παραπραξεων. Και εδω λοιπον αυτοι οι ανθρωποι πολυ συχνα *αντι για τον κοινωνικο τους, συντριβουν τον ενδοσωματικο τους ιστο, τον δικο τους συνδετικο ιστο.* [...]

[σ.87]

[...]

Στον χρονο των τριων ατυχηματων του κυριου Β.Μ., ειναι ορατος με [...] σαφηνεια ο παθολογικος εντασιακος χαρακτηρας των ουσιαστικων του σχεσεων με τον κοσμο. Ομως παλι, [...] η επιτελεση της διασπασης αυτων των ανθρωπινων σχεσεων μεσα στην γι αυτες καταλληλη σφαιρα εκφορας τους, ειναι γι αυτον αποκλεισμενη. Πολυ περισσοτερο, αυτο συμβαινει [...] στην περιοχη της σωματικότητας του. [...] απο το καταγμα της κλειδας του κυριου Β.Μ. περασαν δωδεκα χρονια. Μεσα απο την νεοαποκτηθαισα, πιο ισορροπημενη διαθεση, δεν επαθε σε αυτο το διαστημα κανενα ατυχημα πλεον.

Σχολιο

Ο Boss μιλα για τα ατυχηματα του κυριου Β.Μ. στους ορους της εντασης και της παρορμητικοτητας. Το ατυχημα παραστεινεται τελικα ως «παραπραξη». Εδω μπορούν να

³ Ο Boss αναφερεται και ενα δευτερο ιστορικο, το οποιο εδω δεν παρατιθεται

ειπωθούν τα εξής:

1. «ενταση» και «παρορμητικότητα» και «παραπράξη» είναι όροι της συμπεριφοράς: μπορούν να παρατηρηθούν, να περιγραφούν, να καταγραφούν. Όμως η συμπεριφορά συνιστά την αφηρημένη διάσταση στην οποία εντάσσονται τα πάντα αδιαφοροποιητά: άνθρωπος, ζώο, μηχανή. Οι όροι της συμπεριφοράς δεν είναι ποτέ σε θέση να αποδώσουν τον άνθρωπο ως άνθρωπο, στο ιδιαίτερο του.

2. η «παραπράξη», καθώς και το σχήμα «παθολογικός εντασιακός χαρακτήρας των ουσιαστικών του σχέσεων με τον κόσμο», υποδηλώνουν μια ένταξη της συμπεριφοράς του Β.Μ. στην διακρίση «φυσιολογικό» - «παθολογικό». Η στάση του ψυχαναλυτή χαρακτηρίζεται από υπεροψία: αυτός, ο «υγιής», βρίσκεται υπεράνω, η ροπή στο ατύχημα είναι μια περιστασιακή παθολογική κατάσταση η οποία αφορά έναν ορισμένο πληθυσμό και μόνον. Το ότι το «υπεράνω» δεν είναι, και ούτως ή άλλως δεν μπορεί να είναι, αληθινό, διαφαινεται από τον ελαφρά ειρωνικό, δηλαδή: αμυντικό, τόνο, με τον οποίο ο συγγραφέας μιλά για τον Β.Μ.

3. το ατύχημα, ως «παραπράξη», παρασταίνεται ως συνέπεια της παραπάνω «παθολογικής συμπεριφοράς», ως αποτέλεσμα μιας ορισμένης «συγκρουσιακής κατάστασης». Γι αυτό και στο κείμενο του Boss δεν γίνεται λόγος για το ίδιο το ατύχημα. Το ατύχημα είναι το βούβο, ουσιαστικά αδιαφορο επακολουθο. Αυτό που μετρά, είναι η «ψυχολογία» του Β.Μ., η διάθεση του, οι σχέσεις του, οι πράξεις του. Η έννοηση του ατυχήματος είναι ψυχολογιστική: το ατύχημα αναγεται στη ψυχολογία. Αυτό θα πει ότι το ατύχημα παρασταίνεται ως κάτι το οποίο αφορά τον άνθρωπο μεμονωμένα. Το ατύχημα παρασταίνεται ως ψυχοπαθολογικό συμπτωμα, και όχι ως φαινόμενο.

4. Τα ατυχήματα του Β.Μ. συμβαίνουν όταν ανεβαίνει ή κατεβαίνει σκαλοπατία. Στα ατυχήματα του Β.Μ. μιλά λοιπόν μια σχέση του με τη σκάλα, το ατύχημα είναι αυτή η σχέση του με τη σκάλα. Τι χαρακτηρίζει αυτήν τη σχέση; Το ότι βιαζεται, δεν προσεχει τη σκάλα, δεν βρίσκεται, θα λέγαμε καταρχήν, στο εδώ, στη σκάλα. Και που βρίσκεται; Εκεί,

στον εκαστοτε στοχο του, ενα, φορτικο και ποτε αρκετα γρηγορο, μεσον για τον οποιο απλως αποτελει η σκαλα.

Βεβαια, οντας καθοδον, κατα εναν τροπο βρισκομαστε παντοτε ηδη στο «εκει», στο επιδιωκομενο τερμα. Σε ενα σεμινARIO στο σπιτι του Boss, λεει ο Heidegger:

Ας υποθεσουμε οτι μετα απο αυτο το σεμινARIO, θα επρεπε να παρετε καποιον απο τον σιδηροδρομικο σταθμο της Ζυριχης. Πηγαινετε με το αυτοκινητο στον σταθμο. Πηγαινοντας, δεν θα φθανατε ποτε στον σταθμο εαν, σε ολην την διαρκεια του πηγαιμου, και μαλιστα ηδη απο πριν, δεν σας ηταν ο σταθμος παρων· [...] Το Ειναι-εδω μας, στα πραγματα, ειναι σαν τετοιο παντοτε ενα Ειναι-εκει, στα απομακρα, οχι σωματικα παροντα πραγματα, εστω και εαν αυτα δεν εννοουνται και δεν θεωρουνται επι τουτου.⁴

Εδω δεν θα παρατεθει η πληρης αναπτυξη του θεματος απο τον Heidegger, ουτε και τα σημεια στα οποια βλεπω το ζητημα διαφορετικα. Ομως θα ειχα εισαγωγικα να πω, μενοντας στο παραδειγμα του σταθμου, οτι εδω μιλα ενα διπλο «οχι»:

— Καθοδον προς τον σταθμο ειμαι εκει, και ομως, καθοτι ευρισκομενος καθοδον, δεν ειμαι εκει.

— Στο σπιτι μου πριν ξεκινήσω, στο αυτοκινητο μου, ειμαι εδω, και ομως, καθοτι ευρισκομενος καθοδον, δεν ειμαι εδω.

Αυτο το «οχι» απαγορευει μια αληθινη καθηλωση μου σε ενα εδω η σε ενα εκει. Κανει τα παντα να υπαρχουν σε ενα, με την ελληνικη σημασια εννοημενο, ΧΑΟΣ [ΧΑΙΝΩ, ΧΑΣΚΩ, ΧΑΣΜΑ], το οποιο, αφηνοντας ετσι τα παντα ανοικτα, ματαιωνοντας δηλαδη τελικα καθε γιατι; [καθε καθηλωση σε μια αρχη] και καθε προς τι; [καθε καθηλωση σε ενα τελος], επιτρεπει, και επιβαλλει, την οδωση των οδων στις οποιες επιτελειται το καθοδον των ανθρωπων.

Ομως το «οχι» απεναντι στην καθηλωση σε ενα εδω, σε ενα εκει, δεν ειναι αφηρημενο.

⁴ Zollikoner Seminare, Frankfurt am Main 1987, σ.92 κ.ε.

Αφορα αυτην τουτη τη σχεση με το πραγμα. Και εδω πρεπει να προσεξουμε περισσοτερο. Δεν προκειται τελικα για δυο εκαστοτε διαφορετικα πραγματα, για τον σταθμο της Ζυριχης εκει, για τη σκαλα του Β.Μ. εδω. Στο ιδιο το πραγμα, συλλεγεται, συλ-λεγεται, με εναν αινιγματικο τροπο, το «οχι» του εδω και του εκει! Ο ιδιος ο σταθμος, στον οποιο νοερα βρισκομαι, μου μιλαει με ενα «οχι», αρνεται να οριστεί ως ενα εδω η ως ενα εκει. Η ιδια η σκαλα, στην οποια αισθητηριακα βρισκομαι, μου μιλαει με ενα «οχι», αρνεται να οριστεί ως ενα εδω η ως ενα εκει.

Αυτα τα «οχι» δεν αφαιρουν κατι απο τα πραγματα. Χαριζουν στα πραγματα την ουσιωση τους. Σε τι συνισταται αυτη;

Η λεξη ΠΡΑΤΤΩ, ΠΡΑΓΜΑ, συγγενευει με το ΠΕΙΡΩ, ΠΟΡΟΣ, ΠΟΡΘΜΟΣ: το ΠΡΑΓΜΑ ειναι το περασμα σε μια πορεια, ειναι ο σταθμος, ο οποιος, ως σταθμος, δεν διακοπτει μια πορεια αλλα την ουσιωνει σαν τετοια.

Τα πραγματα μας μιλουν, καθε φορα διαφορετικα και καθε φορα ομοια, με αυτον τον αφανη λογο τους. Χρειαζεται να σεβομαστε τα πραγματα, να τα ακουμε, ωστε, ανταποκρινομενοι, να ειμαστε στα πραγματα. Τα πραγματα δεν τα χρησημοποιουμε, οπως θεωρει ο συγχρονος, τον εαυτο του ως αρχη και τελος αντιλαμβανομενος ανθρωπος. Τα πραγματα, ακομη και οταν τα κατασκευαζουμε, τα υπηρετουμε, υπακουοντας τη φωνη τους, αρμοζομενοι σ' αυτα. Ετσι ειμαστε ως ανθρωποι, και τα πραγματα ειναι πραγματα. Προκειται για ενα και το αυτο.

Ομως το «οχι» της φωνης τους, η οποια μας απαγορευει μια καθηλωση σ' αυτα και μια αντικειμενοποιηση τους, δεν το ακολουθουμε αμεσως. Εκπιπτουμε απο την ελευθερη, τη μετεωρη συν-ουσιωση του ανθρωπου με τα πραγματα, και αγκυλωνομαστε στο πραγμα ως ενα αντικειμενο στον χωρο και στον χρονο, το οποιο τοποθετουμεουμε απεναντι στο υποκειμενο μας, σε ενα «εδω», σε ενα «εκει»⁵, με διαφορετικη καθε φορα διαβαθμιση και αξιολογηση:

⁵ σε ενα «πριν», «τωρα», «στο μελλον»,

— Οπου προεχει το εδω, και διεκδικει την προτεραιότητα, προσανατολισμος και κατευθυνση λειπουν, μια αδρανια, μια παραλυση διαποτιζει την καθε πραξη, το καθε ξεκίνημα, και ο ανθρωπος παραδερνει στο εδω, στραμμενος προς ενα εκει απροσιτο.

— Οπου το βλέμμα καθήλωνεται στο εκει, βλέπει μονον τον εκαστοτε στοχο, τον επιδιωκομενο σκοπο, και το καθε εδω, στο σημειο που θα γινει καν αντιληπτο, υποβαθμιζεται, περιφρονειται, εκλαμβάνεται ως εμποδιο και καθυστερηση. (Τουτο συμβαινει με τον Β.Μ.).

Τα πραγματα, και συναμα τον εαυτο μας, δεν τα σεβομαστε αυτονοητα. Ουτε και τα προσεχουμε απλως μετα απο καποια γνωση, καποια αποφαση, καποια συμβουλη. Τα εμπειρωμαστε πεφτοντας επανω στην αληθεια τους, στο καταρχην μη ακουομενο «οχι» τους, αισθανομενοι το «οχι» τους στο πετσι μας.

Αυτο που συνεβη στον Β.Μ., ειναι οτι δεν ακουσε το αφωνο μιλημα της σκαλας, δεν τη σεβαστηκε, δεν της ανταποκριθηκε κατα τον αρμοζοντα τροπο. Ομως σ' αυτα τα «δεν», τα οποια θελουν να αγνοησουν τη σκαλα και βιαζουν την ουσιωση της, μιλα παλι ο κοσμος του Β.Μ., μιλα, με την δικη του φωνη, η κυριαρχη νοοτροπια στο προσωπο του πατερα και της μητερας, μιλα το σχολειο, οι υπολοιποι ανθρωποι που τον αφορουν.

Ομως στις πτωσεις του καθεαυτες μιλα αυτη η λησμονημενη ανταποκριση, οι πτωσεις ομολογουν, ομο-λογουν την βια, την οποια ο Β.Μ. ασκησε επανω στη σκαλα, οντας κλειστος και κουφος για το μιλημα της. Το «οχι» της σκαλας απεναντι σε καθε προθεση βιασμου της, μιλα παντα, παντα απευθυνεται στον βιαστικο που παει να την προσπερασει, και του απαγορευει να την κατεβει με αυτον τον τροπο, δηλαδη, ουσιαστικα, του επιβαλλει να μην την κατεβει: Τον ριχνει απο πανω της, τον πετα κατω.

Η σκαλα του λεει, του φωναζει, το ονομα της. Ο σεβασμος στα πραγματα δεν σημαινει καποια ιδιαιτερη συμπεριφορα απεναντι στα πραγματα. Ο σεβασμος στα πραγματα υπαρχει εκει οπου τα πραγματα λεγονται, εμφωνα η αφωνα, συλλεγοντας τον κοσμο των

ανθρώπων στους δρόμους τους.⁶

Απο το "[Ψυχολογία και κοσμολογία του βασανου](#)":

Ας το δούμε τώρα πιο συγκεκριμένα στον χώρο της ψυχοθεραπείας. Δεν θα αναφερθώ στην βιβλιογραφία της κλασσικής Ψυχανάλυσης, της Συστημικής Θεραπείας, ή της βιολογικής Ψυχιατρικής, αλλά σε έναν συγγραφέα συγγενικό μας. Ο [Medard Boss](#), στο βιβλίο του [Πρακτική της Ψυχοσωματικής](#), περιλαμβάνει ένα κείμενο με τον τίτλο [Οι επιρρεπείς στα ατυχήματα](#). Εκεί αναφέρει έναν άντρα 34 χρόνων που ήδη είχε στο ενεργητικό του 9 ατυχήματα. Τα τρία τελευταία, τα οποία και περιγράφει ο Boss, έγιναν ανεβokaτεβαινοντας σκαλες. Το τρίτο συνεβη ως εξης:

Ο συνεταιρος του, ο οποίος καποτε ηταν ο καλυτερος φιλος του, τωρα ειχε γινει ενας κακοβουλος εχθρος. Αυτο δεν μπορουσε να συνεχιστει ετσι. [...] Μερονυχτα το στριφογυριζε στο μυαλο του, πως να χωρισει απο αυτον τον συνεταιρο οριστικά. Αυτο που ηθελε, ηταν να του δωσει ποδι αμεσως. Ομως η επιχειρηματική σχεση ηταν τοσο περιπλοκη, που ενας χωρισμος ηταν πρακτικά ανεφαρμοστος. Σ' αυτην την στο επακρο τεταμένη κατασταση, ενα πρωι ο κυριος Β.Μ. [...] βγηκε απο το σπιτι οπως συνηθως για το γραφειο του. Βυθισμενος οπως ηταν σε σκεψεις, νομισε πως ήδη ειχε φτασει στο ισογειο. Στην πραγματικότητα βρισκονταν ακομη στο πλατυσκαλο του πρωτου οροφου. Ετσι συνεβη να μην προσεξει τα επομενα βηματα, γκρεμιστηκε με το κεφαλι στις σκαλες κι εσπασε την κλειδα.

Ο Boss γραφει συμπερασματικά για τους επιρρεπεις στα ατυχηματα:

Παντοτε παθαινουν το ατυχημα οταν εχουν και παλι περιελθει σε μια βαρια συγκρουσιακη κατασταση, ομως δεν βλεπουν κανεναν δρομο να την διευθετησουν παρα

⁶ Τα πραγματα μιλουν μεσα απο το «οχι» τους, στον πλανημενο νου. Ομως, στην επιτελεσθεισα ανταποκριση, το μιλημα τους αλλαζει: τεχνη, παιχνιδι, ποιητική κατοικηση.

με μια παρορμητική διασπαση των συγκρουσιακα τεταμενων ανθρωπινων σχεσεων, η με μια διαφυγη απο μια υπερβολικα τεταμενη κοινωνικη κατασταση.

Ο Boss παραμενει στο διαπροσωπικο, δηλαδη στις "ανθρωπινες σχεσεις" και στην "κοινωνικη κατασταση". Λειπει αυτο που ακουσαμε απο τον Heidegger, δηλαδη η "αναφορα του στα πραγματα που τον συναπαντουν". Στην περιπτωση του B.M. λειπει η αναφορα στην σκαλα. Ναι μεν οι εντασεις και οι συγκρουσεις και τα αδιεξοδα με τον συνεταιρο, ομως στην συναλληλια τους ανηκει, και την συναλληλια τους καθοριζει, ο δρομος προς το γραφειο, στον οποιο δρομο προς το γραφειο ανηκει η σκαλα.

Τι γραφει ο Boss;

Βυθισμενος οπως ηταν σε σκεψεις, νομισε πως ηδη ειχε φτασει στο ισογειο. Στην πραγματικοτητα βρισκονταν ακομη στο πλατυσκαλο του πρωτου οροφου. Ετσι συνεβη να μην προσεξει τα επομενα βηματα, γκρεμιστηκε στην σκαλα με το κεφαλι κι εσπασε την κλειδα.

Η φραση του Boss εξηγει το γιατι ο B.M. επεσε απο την σκαλα. Επειδη ηταν βυθισμενος σε σκεψεις και δεν προσεξε τα επομενα βηματα. Η εξηγηση εχει μεγαλη διαφορα απο την ενοραση στο φαινομενο. Η εξηγηση αφορα τον B.M. και τον λογο της πτωσης του απο την σκαλα, το "βυθισμενος σε σκεψεις", το "δεν προσεξε τα επομενα βηματα", την "παρορμητικοτητα" του. Το φαινομενο της πτωσης απο την σκαλα αφορα, θυμιζω τον Heidegger, το "πραγμα που τον συναπαντα". Αφορα την διαμονη του B.M. στον κοσμο. Η παραπανω εξηγηση ανηκει στην ψυχολογια του βασανου. Η παραμονη στο φαινομενο της πτωσης αφορα την κοσμολογια του βασανου. Η ψυχολογια της πτωσης προκυπτει στην οπτικη του B.M., των συγκρουσεων και των αδιεξοδων του. Η κοσμολογια της πτωσης ξεδιπλωνεται στην οπτικη της σκαλας και των νομων της.